

MUISTIO SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖSTÄ

Tähän muistioon on kerätty näkemyksiä sidosryhmiltä, joiden kanssa tehtiin yhteistyötä mikroliiKENNELUPAAN liitettävien lupaehtojen valmistelussa.

Vammaisneuvosto

Lupaehtojen luonnos esiteltiin syyskuussa 2025 vammaisneuvoston kokouksessa.

Osallistujat saivat esittää suullisia kommentteja ja kysymyksiä lupaehtoista.

Osallistujille annettiin mahdollisuus lähettää kommentteja ja kysymyksiä sähköpostitse myös jälkikäteen, mutta yhtään kirjallista kommenttia tai kysymystä ei saatu.

Tilaisuudessa tuotiin esille, että huolimattomasti pysäköidyt laudat haittaavat vammaisille tärkeää saattoliikennettä ja että myös yksityisomisteisista laudoista koituu monenlaista haittaa ja vaaraa sivullisille. Merkittävä ongelma on myös se, että liikkumisesteisten pysäköintipaikka sijaitsee usein oven edessä samassa paikkaa, johon sähköpotkulautoja pysäköidään.

Tilaisuudessa ehdotettiin, että laudat pitäisi saisi pysäköidä vain erikseen merkityille paikoille koko kaupungin alueella, sillä epäasiallisesti pysäköidyt laudat aiheuttavat ongelmia liikuntaesteisille. Lupaehtoissa esitetystä vaatimuksesta, että lauta tulee jalkakäytävällä pysäköidä väylän reunaan, esitettiin myös huoli, että rakennusten seinustojen eteen pysäköidyt laudat aiheuttavat selkeän riskin näkövammaisille. Kaupungin näkemys on, että pysäköinnin salliminen vain erikseen merkityillä paikoilla koko kaupungin alueella vaatisi useiden satojen uusien pysäköintiruutujen laatimisen, mikä ei ole tällaisella aikataululla realistista. Tikkurilan ja Myyrmäen keskuksiin sekä useille joukkoliikenneasemille laaditaan alueita, joissa laudan saa pysäköidä vain merkittyyn paikkaan. Alueiden laadinnassa on pyritty kattamaan esteettömyyden erikoistason tavoiteverkoksi määriteltyjä alueita.

Tilaisuudessa ehdotettiin, että väärinpysäköinnistä pitäisi sanktioida laudan käyttäjää. Lainsäädäntö ei kuitenkaan anna kaupungille mahdollisuutta vaatia, että palveluntarjoaja siirtää virheellisestä pysäköinnistä annettua maksua käyttäjälle.

Kaupungin vahva suositus palveluntarjoajille kuitenkin on, että palveluntarjoaja sanktioisi käyttäjää väärinpysäköinnistä jollakin tapaa.

Tandemajon estävän tekniikan edistämiseksi toivottiin aktiivista työskentelyä ja neuvottelua operaattorien kanssa, vaikka sitä ei voida lupaehdoissa suoraan vaatia. Tandemajon estävän tekniikan käyttöönotto on kaupungin vahva suositus, joka tuodaan esille palveluntarjoajien kanssa käytävissä keskusteluissa.

Vanhusneuvosto

Lupaehtojen luonnos esiteltiin syyskuussa 2025 vanhusneuvoston kokouksessa. Osallistujat saivat esittää suullisia kommentteja ja kysymyksiä lupaehdoista. Osallistujille annettiin mahdollisuus lähettää kommentteja ja kysymyksiä sähköpostitse myös jälkikäteen, mutta yhtään kirjallista kommenttia tai kysymystä ei saatu.

Tilaisuudessa esitettiin erityisesti valvontaan ja käyttäjien opastamiseen liittyviä kysymyksiä. Keskustelua käytiin valvonnan tehokkuudesta ja riittävistä resursseista. Konkreettisia ehdotuksia esitettiin oppilaitosyhteistyöhön liittyen, että sähköpotkulautilun liikennesäännöistä ja lupaehdoista voitaisiin valistaa kouluissa. Itse lupaehtojen sisällöstä ei esitetty kommentteja.

Nuorisovaltuusto

Lupaehtojen luonnos esiteltiin syyskuussa 2025 nuorisovaltuuston kokouksessa. Osallistujat saivat esittää suullisia kommentteja ja kysymyksiä lupaehdoista. Osallistujille annettiin mahdollisuus lähettää kommentteja ja kysymyksiä sähköpostitse myös jälkikäteen, mutta yhtään kirjallista kommenttia tai kysymystä ei saatu.

Tilaisuudessa esitettiin kysymyksiä muun muassa mahdollisuudesta vaatia tandemajon estävän teknologiaa, pääkaupunkiseudun kaupunkien välisestä yhteistyöstä lupaehtojen laadinnassa, sään vaihtelun vaikutuksesta operointikauden pituuteen ja siitä, minkälaiset sääntörikkomukset voivat johtaa mikroliikenneluvan perumiseen.

Tilaisuudessa kysyttiin, voitaisiinko sähköpotkulaudat asettaa käyttökieltoon myös koulujen päättäjäsiltana. Asiasta ei tarvitse erikseen linjata lupaehdoissa, sillä koulujen

päättäjäispäivä osuu aina lauantaille, jolloin laudat ovat lupaehtojen mukaisesti poissa käytössä klo 00–05.

Tilaisuudessa kysyttiin myös, asetetaanko koulujen pihoihin kieltoalueita.

Tämänhetkisen tiedon mukaan kaupungilla ei ole tarvetta systemaattisesti asettaa koulujen pihoja pysäköinti- tai käyttökieltoalueiksi. Mikäli koulujen pihoilla esiintyy jatkossa esimerkiksi merkittävää sähköpotkulaudoilla tehtävää ilkivaltaa, rajoitusten tarvetta arvioidaan uudelleen.

Liikenneturvallisuustyöryhmä

Kaupungin liikenneturvallisuusryhmälle annettiin syyskuussa 2025 mahdollisuus sähköpostitse tapahtuvaan lupaehtojen kommentointiin. Kommentteja saatiin Liikenneturvan edustajalta.

Liikenneturva esitti, että liikennesääntöjen tuntemus olisi hyvä asetetaan suuremmaksi velvoitteeksi kuin luonnoksessa. Ehdotettiin, että tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi käyttösovelluksen ”liikennesääntötestillä” uusille käyttäjille ja suppeammalla 3–5 kysymyksen testillä esimerkiksi 3 kk välein. Ehdotuksesta keskusteltiin Liikenneturvan edustajan kanssa ja ehdotettiin, että Liikenneturva voisi laatia tätä varten materiaaleja. Ensimmäisiin lupaehtoihin ominaisuutta ei lisätä.

Liikenneturva esitti vaatimuksen reaktiotestiä, joka estäisi humalassa ajamista kaikkina vuorokaudenaikoina. Samalla reaktiotesti toimisi viestinä käyttäjälle, että humalassa ajaminen ei ole sallittua. Kaupungin näkemys on, että viikonloppujen yöaikainen käyttökielto on jo hyvin vahva toimi, joka osaltaan viestii siitä, että päihtyneenä ajamista estetään. Päihtyneenä ajamisen estävien rajoitusten tehokkuutta seurataan aktiivisesti, ja reaktiotestin käyttöönottoa myöhempänä ajankohtana harkitaan myös muista kaupungeista saatujen kokemusten perusteella.

Liikenneturva esitti, että ajoneuvoon on lisättävä selkeästi tunnistettava operaattorin logo ja yhteystiedot. Ajoneuvon ominaisuuksista ei voida suoraan tehdä lupaehtoisia vaatimuksia, mutta tämä on kaupungin vahva suositus.

Itä-Uudenmaan poliisilaitos

Itä-Uudenmaan poliisilaitos antoi lupaehtojen luonnoksesta suullisia kommentteja erikseen järjestetyssä tapaamisessa syyskuussa 2025. Lisäksi poliisilaitoksen edustaja jakoi jälkikäteen sähköpostitse Poliisihallituksen kirjeen suosituksistaan kuntien lupaehtoihin.

Itä-Uudenmaan poliisilaitos puolsi vahvasti lupaehtojen luonnoksessa esitettyä viikonloppuöiden ajokieltoa, yleistä ajonopeusrajoitusta (20 km/h), arkiöiden alennettua ajonopeusrajoitusta (15 km/h) sekä alhaisen ajonopeuden alueiden (10 km/h) käyttöönottoa. Poliisilaitos ehdotti hitaan ajonopeuden vyöhykkeiden lisäämistä Peijaksen sairaalan alueelle sekä tapauskohtaisesti koulujen edessä oleville kaduille. Alhaisen ajonopeuden vyöhyke lisätään kommentin perusteella Peijaksen sairaalan alueelle. Koulujen edustojen rajoitusta tarkastellaan vielä, kun aluerajoitusten yksityiskohdat viimeistellään ennen ensimmäisen operointikauden alkua.

Poliisilaitos ehdotti, että festareiden ja vastaavien tapahtumien yhteydessä lautoja ei saisi pysäköidä esimerkiksi 500 metrin säteelle tapahtumapaikasta, jotta päihtyneenä ajamiselle olisi korkeampi kynnys tapahtumapaikalta lähdeittäessä. Vaikka festarien yhteydessä poliisi tekeekin usein tehovalvontaa, puhalluslaitteiden kapasiteetti ei käytännössä riitä valvontaan. Ehdotus on kaupungin näkökulmasta kiinnostava, ja sitä voidaan mahdollisesti jatkotyöstää. Lupaehdot mahdollistavat väliaikaisten rajoitusten asettamisen esimerkiksi tapahtumien vuoksi. Ensimmäisiin lupaehtoihin sitä ei kuitenkaan lisätä.

Poliisihallituksen kirjeessä esitettiin Poliisihallituksen suositus, että viikonloppuöiksi (pe–la ja la–su) asetetaan ajokielto klo 21–05 välisenä aikana. Muut Poliisihallituksen ehdotukset ovat linjassa kaupungin luonnostelemien lupaehtojen kanssa. Viikonloppuöiden ajokiellon ajankohtaa ei kuitenkaan muutettu, sillä niiden todettiin olevan oikeasuhtaiset.

HUS

HUS Akuutin edustaja otti itse kaupunkiin yhteyttä ja esitteli sähköpotkulautojen onnettomuusdataan perustuvia suosituksia lupaehtoihin.

HUS:n edustaja puoltaa nykyisten rajoitusten jatkamista. Nykyiset rajoitukset ovat päiväajan nopeusrajoitus 20 km/h, arkipäivien yöaikainen klo 00–05 nopeusrajoitus 15 km/h, vuokrauksen kieltä pe–la ja la–su öisin klo 00–05. Kaupunki on sisällyttänyt nykyiset rajoitukset lupaehtoihin. HUS:n edustaja ehdotti lisäksi rajoitusaikojen laajentamista seuraavasti: yöaikainen nopeusrajoitus klo 22–06 välisenä aikana 15 km/h sekä vuokraustoiminnan kieltä perjantai- ja lauantaiöinä klo 23–05 välisellä ajalla. Aikarajoitukset pidettiin kuitenkin lupaehdoissa ennallaan, sillä niiden todettiin olevan oikeasuhtaiset.

Sähköpotkulautaoperaattorit

Vantaalla toimivien sähköpotkulautaoperaattorien eli Bird Rides Finland Ab:n Dott Oy:n ja Ryde Technologyn kanssa järjestettiin yhteistyössä Espoon ja Kauniaisten kaupunkien kanssa keskustelutilaisuus lokakuussa 2025. Yrityksille annettiin mahdollisuus jättää jälkikäteen kirjallisia kommentteja. Kirjallisia kommentteja jättivät Ryde Technology ja Dott Oy.

Dott oy

Kommentissa esitettiin, että arkiöiden nopeusrajoitus 15 km/h ei ole oikeasuhtainen, suosii kaupungin omaa kaupunkipyöräjärjestelmää eikä ota huomioon tutkimustuloksia etenkin sähköpyörien onnettomuuksista. Kaupungin näkemys on, että yöaikainen nopeusrajoitus sähköpotkulaudoille on liikenneturvallisuuden kannalta tarpeellinen, sillä yöaikaiseen ajoon liittyy päiväsaikaa korkeampi onnettomuusriski, eikä promillerajan vaikuttavuudesta ei ole vielä todettua näyttöä. Vantaalla ei tämänhetkisen tiedon mukaan ole vuonna 2026 käytössä kaupunkipyöräjärjestelmää, joten kommentti ei tältä osin ole ajankohtainen. Mikäli jokin palveluntarjoaja alkaa tarjota Vantaan alueella sähköpyöriä, kaupunki voi tarkastella lupaehtoja uudelleen tutkimustiedon ja onnettomuusdatan avulla.

Kommentissa esitettiin, että lupaehtojen luonnoksessa esitetyt pysäköintisäännöt ovat monimutkaisia ja vaikeasti ymmärrettäviä ja että niiden viestiminen niin palvelun käyttäjille kuin sitä käyttämättömillekin henkilöille on käytännössä mahdotonta. Kaupunki tarkasteli pysäköintisääntöjä uudelleen ja yksinkertaisti niitä. Säännöistä muun muassa poistettiin kohtia, jotka tulevat ilmi jo tieliikennelaissa. Kommentissa

ehdotettiin myös pysäköintisääntöjen metrimäärien poistamista. Kaupunki kuitenkin jättää metrimäärät sääntöihin ymmärtäen, että käyttäjät eivät kannu mukanaan mittanauhoja. Metrimäärien tarkoitus on ohjata pysäköintiä pois hyvin kapeilta kaduilta, joissa asianmukaisestikin kadun reunaan pysäköity ajoneuvo voi tukkia kulkuväylän ja haitata esteettömyyttä.

Kommentissa esitettiin toive, että sähköpotkulaudat saisi pysäköidä polkupyörien pysäköintipaikoille. Pakotetun pysäköinnin alueilla kaupunki ohjaa pysäköintiä pääsääntöisesti kevyiden sähköajoneuvojen pysäköintiruutuihin. Polkupyörä on hyvä saada runkolukittua telineeseen, eikä yhteiskäyttöisillä sähköpotkulaudoilla ole samaa tarvetta. Yksittäisissä kohteissa mahdollisesti kokeillaan sähköpotkulautojen pysäköinnin ohjaamista vähäisellä käytöllä oleviin pyöräpysäköinnin paikkoihin ja seurataan, miten järjestely toimii.

Kommentissa esitettiin toive, että käyttökieltoalueet rajataan huolellisesti siten, että kieltoalue ei kohdistu ohittavaan liikenteeseen. Kaupunki ottaa toiveen huomioon, kun käyttökieltoalueita rajataan.

Kommentissa esitettiin, että vaatimus toteuttaa tilapäisiä muutoksia rajoituksiin on muotoiltu liian laveasti ja että palveluntarjoajalle tulisi varata seitsemän arkipäivää aika muutosten toteuttamiseen. Lupaehdoissa esitettyä aikatauluvaatimusta pidennettiin kommentti huomioiden seitsemään päivään.

Kommentissa esitettiin, että viikonloppuöiden käyttökielto on äärimmäisen rajoittava toimenpide ja että se ei ole perusteltu lain määrittämien reunaehtojen mukaisesti. Käyttökiellon sijaan kommentissa ehdotettiin, että viikonloppuöisin, jolloin humalassa ajamisen riski on suurin, voidaan nopeutta laskea ja ottaa käyttöön reaktiotesti vähentämään päihtyneenä ajamista. Kaupungin näkemys on, että promillerajan tai pakollisen liikennevakuutuksen voimaantulon osalta ei ole todettua näyttöä siitä, että muutokset olisivat selvästi vähentäneet liikenneonnettomuuksia muissa kaupungeissa, joissa yökielto ei ole ollut käytössä. Reaktiotestit käyttäjille eivät myöskään ole riittävä keino varmistamaan, ettei päihtynyt kuljettaja saa ajoneuvoa käyttöönsä. Viikonloppuöiden käyttökielto on välttämätön, sillä muilla toimenpiteillä ei tämänhetkisen tiedon mukaan ole mahdollista saavuttaa samanlaista alentavaa vaikutusta onnettomuuksien määrään. Kun otetaan huomioon sähköpotkulautojen

toimintakentässä viime vuosina tapahtuneet liikenneturvallisuuden parannukset, kuten promilleraja ja pakollinen liikennevakuutus, viikonloppuöiden ajokiellon poistaminen ja korvaaminen lievemmillä toimenpiteillä saattaa olla aiheellista myöhempänä ajankohtana. Kaupungilla kehitetään ajokäyttäytymiseen liittyvää seurantaa muun muassa muista kaupungeista saatujen tietojen perusteella.

Operointikauden pituudesta kommentissa esitettiin, että kaupunki ei ole esittänyt lupaehtojen yhteydessä lain edellyttämiä perusteluja, jotka osoittaisivat ajallisen rajoituksen olevan välttämätön liikenneturvallisuuden, liikenteen esteettömyyden tai kadun tai muun yleisen alueen kunnossa- ja puhtaanapidon kannalta. Kommentissa esitettiin, että liikenneturvallisuuteen ei vaikuta toimintakauden pituus itsessään vaan teiden kunto sääolosuhteiden aiheuttama liukkaus. Katujen kunnossapidon osalta esitettiin, että palveluntarjoaja on muissa kaupungeissa onnistunut toteuttamaan kaupungin kanssa toimintamalleja, joiden avulla hiekanpoisto voidaan toteuttaa ilman kausirajoituksia. Kommentissa esitettiin, että toimintakauden rajoittamisen välttämättömyyskriteeri ei täten täyty.

Kaupungin näkemys on, että operointikauden rajaaminen on välttämätöntä sekä liikenneturvallisuuden että kunnossapidon kannalta. Liukkaat tieolosuhteet aiheuttavat merkittäviä liikenneturvallisuusriskejä ja edellyttävät kaupungilta talvikunnossapitoa. Talvikunnossapidon toteuttamisen kannalta on välttämätöntä, että tiet ovat vapaana ylimääräisistä esineistä. Kaupunki on lisäksi esittänyt lupaehtoisissaan, että operointikauden pituutta voidaan joko pidentää tai lyhentää sääolosuhteisiin perustuen. Lähtökohtaisesti päivämääriin sidotun operointikauden tarkoitus on varmistaa, että kaupunki ja palveluntarjoajat voivat ennakoida toimintaansa.

Kommentissa kaupunkia pyydettiin tarkastelemaan perusteellisesti liikkumismuotojen tasapuolista kohtelua etenkin yhteiskäyttöisten sähköpotkulautojen ja kaupungin oman kaupunkipyöräjärjestelmän välillä olemassa olevaa tutkimustietoa hyödyntäen. Vantaalla ei ole tämänhetkisen tiedon mukaan käytössä kaupunkipyöräjärjestelmää vuonna 2026, joten kommentti ei ole enää ajankohtainen.

Kommentissa ehdotettiin, että lupaehtoihin kirjataan, että operaattorit toimittavat kaupungille tiedot, jotka ovat välttämättömiä kaupungin tehtävien toteuttamiseksi ja että tiedot voidaan toimittaa aggregoituna siten, että liikesalaisuudet ja käyttäjien

yksityisyys turvataan. Kolmannelle osapuolelle datan välittäminen tulisi säätää vaatimaan erillisen DSA-sopimuksen. Lisäksi kommentissa esitettiin, että liikennedatan jakaminen ja integraatio reittiopaspalveluihin on mikroliikenneluvan ulkopuolinen asia, joka sovitaan erikseen palveluntarjoajan ja reittiopaspalvelun ylläpitäjän kesken. Kommentin ehdotukset vastaavat kaupungin näkemystä, ja lupaehdoin on kirjattu, että datan luovuttamisesta voidaan tarvittaessa laatia kaupungin ja palveluntarjoajan välinen sopimus. Liikennedatan jakaminen reittiopaspalveluun on tosiaan lupaehdojen ulkopuolinen asia, joten asiasta kirjatut kohdat poistettiin lupaehdoista.

Kommentissa esitettiin, että kaupunki ei lain puitteissa voi esittää asiakaspalveluun kohdistettuja rajoituksia. Tämä on totta, joten kaupunki poisti kyseisen kohdan lupaehdoista.

Kommentissa esitettiin lupaehdoissa olevan useita kohtia, joissa kaupunki kehottaa tai suosittaa palveluntarjoajaa toteuttamaan toimenpiteitä, joita kaupunki ei lain mukaan voi vaatia. Kommentissa pyydettiin kaupunkia poistamaan ehdoista palveluntarjoajaan kohdistetut kehotukset ja kehittämistoiveet. Kaupunki poisti kommentin perusteella lupaehdoista kohdat, joissa kaupunki esittää pelkkiä kehotuksia tai suosituksia palveluntarjoajaa kohtaan.

Ryde Technology

Kommentissa esitettiin, että viikonloppuöiden käyttökielto on äärimmäisin mahdollinen toimenpide turvallisuuden parantamiseksi, ja turvallisuutta voidaan edistää tehokkaasti myös jo olemassa olevilla, huomattavasti vähemmän rajoittavilla keinoilla. Äskettäin käyttöönotettu sähköpotkulaudan kuljettajan promillerajan esitettiin jo parantaneen liikenneturvallisuutta merkittävästi. Sen sijaan, että käyttö kiellettäisiin kokonaan yöaikaan, painopistettä tulisi siirtää yhteiseen viestintään viranomaisten, operaattoreiden ja käyttäjien välillä, jotta tieto uusista säännöistä tavoittaisi mahdollisimman laajasti. Myös vakuutusyhtiöiden esitettiin alkaneen vaikuttaa turvallisuuteen asettamalla omia ehtojaan sen perusteella, kuinka paljon ja minkälaisia onnettomuuksia tapahtuu.

Kaupungin näkemys on, että promillerajan ja liikennevakuutukset vaikutuksista liikenneturvallisuuden parantamiseen ei ole riittävää näyttöä sellaisissa kaupungeissa,

joissa yökielto ei ole ollut käytössä. Myöskään reaktiotestit eivät ole riittävä tapa varmistamaan, ettei päihtynyt kuljettaja saa ajoneuvoa käyttöönsä. Viikonloppuöiden käyttökielto on välttämätön, sillä muilla toimenpiteillä ei tämänhetkisen tiedon mukaan ole mahdollista saavuttaa samanlaista alentavaa vaikutusta onnettomuuksien määrään. Kun otetaan huomioon sähköpotkulautojen toimintakentässä viime vuosina tapahtuneet liikenneturvallisuuden parannukset, kuten promilleraja ja pakollinen liikennevakuutus, viikonloppuöiden ajokiellon poistaminen ja korvaaminen lievemmillä toimenpiteillä saattaa olla aiheellista myöhempänä ajankohtana. Kaupungilla kehitetään ajokäyttäytymiseen liittyvää seuranta muun muassa muista kaupungeista saatujen tietojen perusteella.

Kommentissa esitettiin, että operointikauden päättymisen yhteyteen asetettu vaatimus, että ajoneuvot tulee noutaa pois kaduilta 48 tunnin kuluessa kaupungin ilmoituksesta, on epärealistisen lyhyt. Kommentissa ehdotettiin pidempää aikaväliä, esimerkiksi 5–7 päivää. Lupaehdoissa esitettyä aikatauluvaatimusta pidennettiin kommentin perusteella viiteen päivään.